

Phân tích dữ liệu thông minh

Kỹ Thuật giảm chiều

Principal Component Analysis (PCA)

TS. Nguyễn Tiến Huy

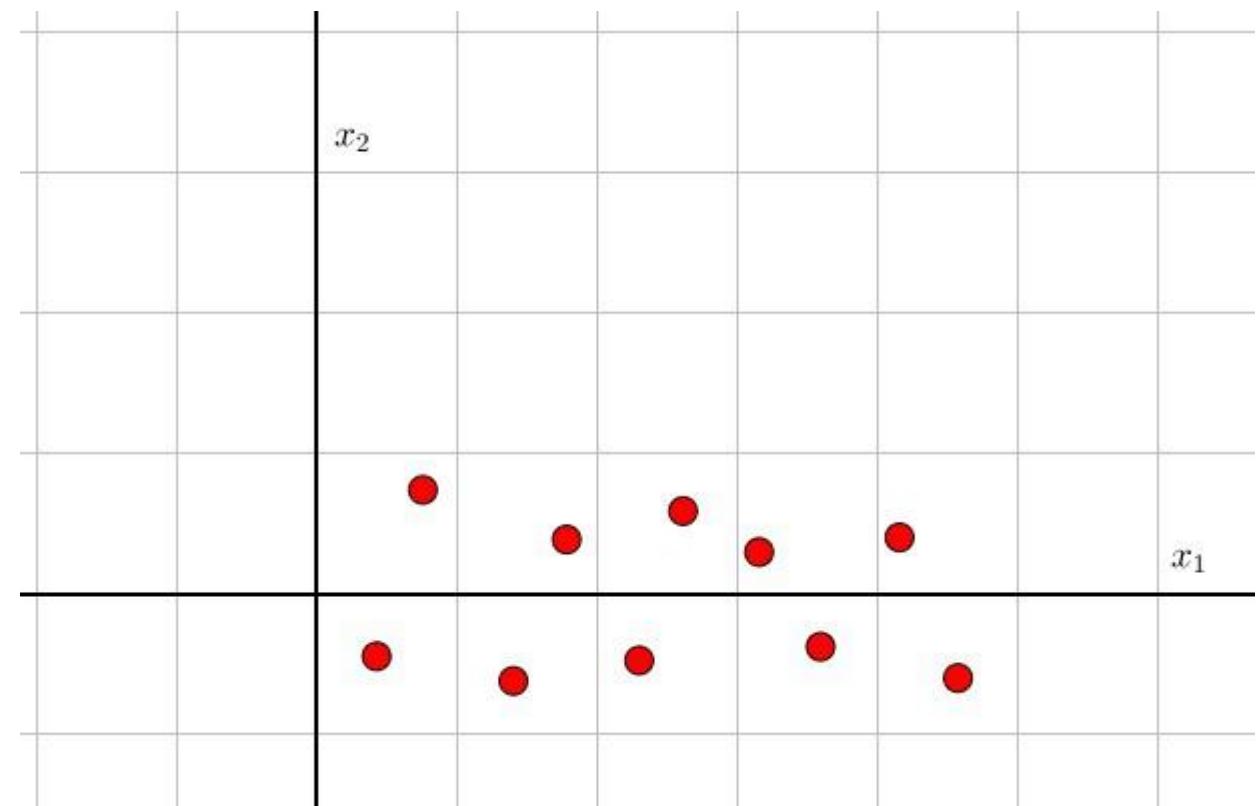
ntienhuy@fit.hcmus.edu.vn

Nội dung

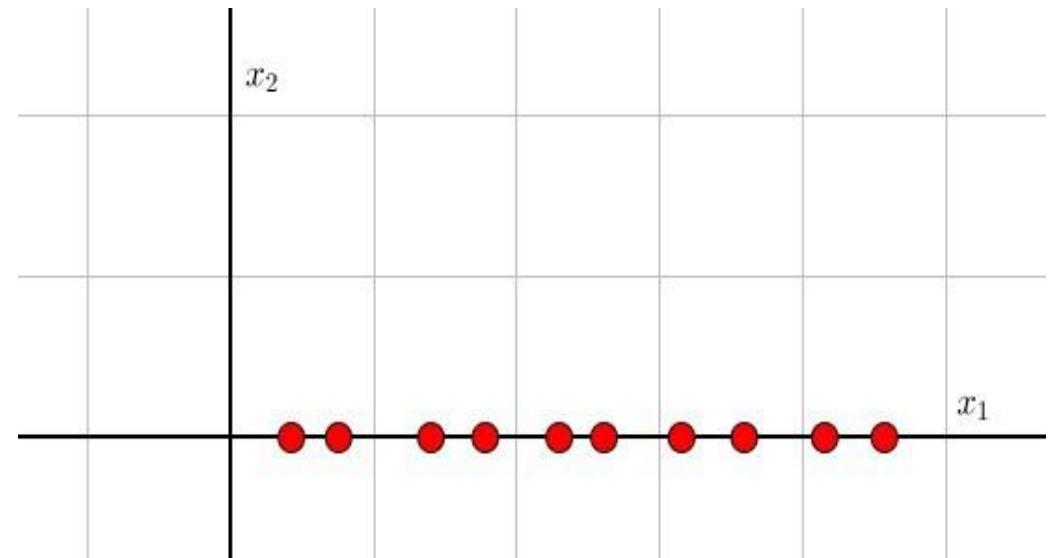
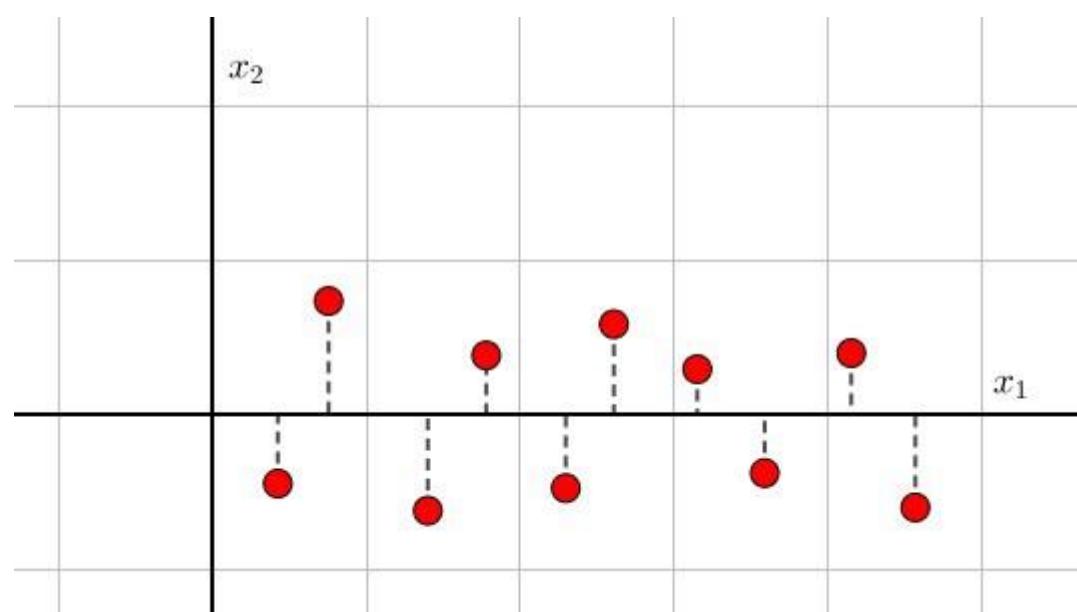
- 1 Giới thiệu PCA
- 2 Ứng dụng trong trực quan hóa dữ liệu (data visualization)

Giới thiệu PCA

- Chuyển dữ liệu n chiều sang dữ liệu m chiều ($m < n$) mà vẫn giữ được nhiều thông tin nhất có thể

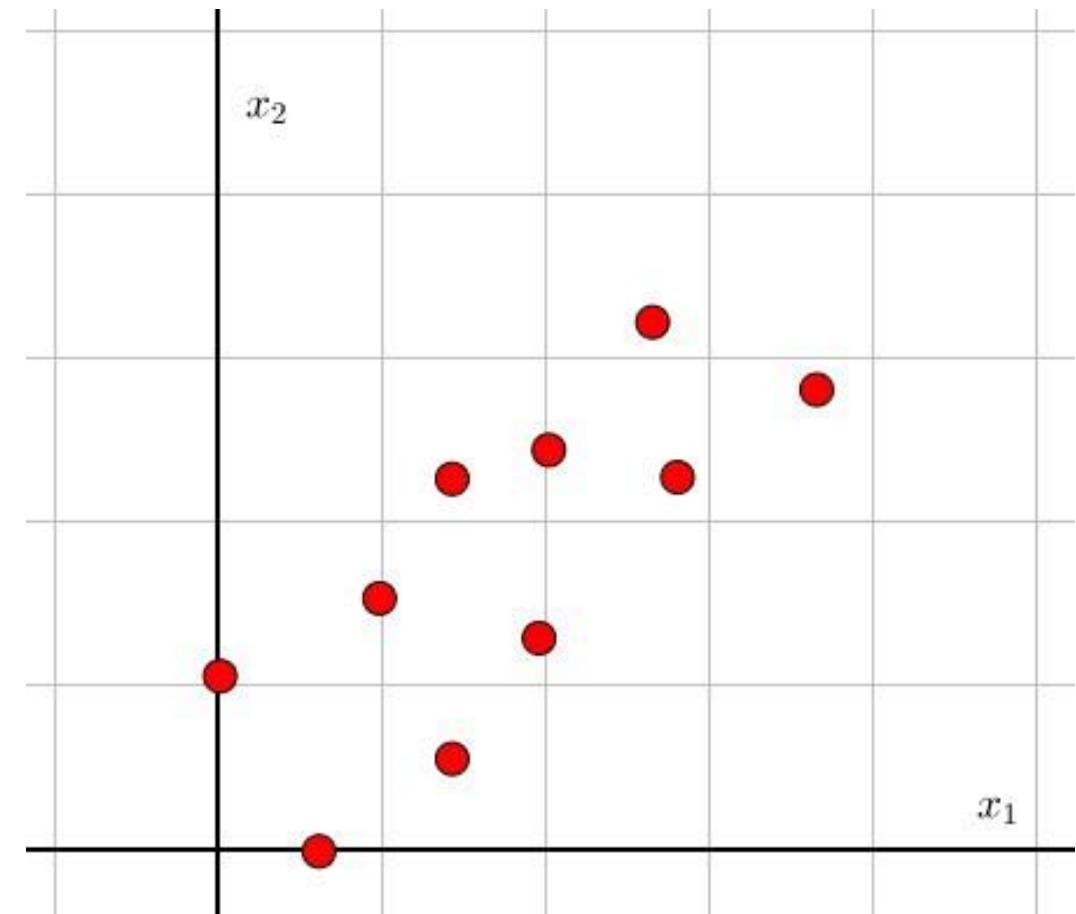

Giới thiệu PCA

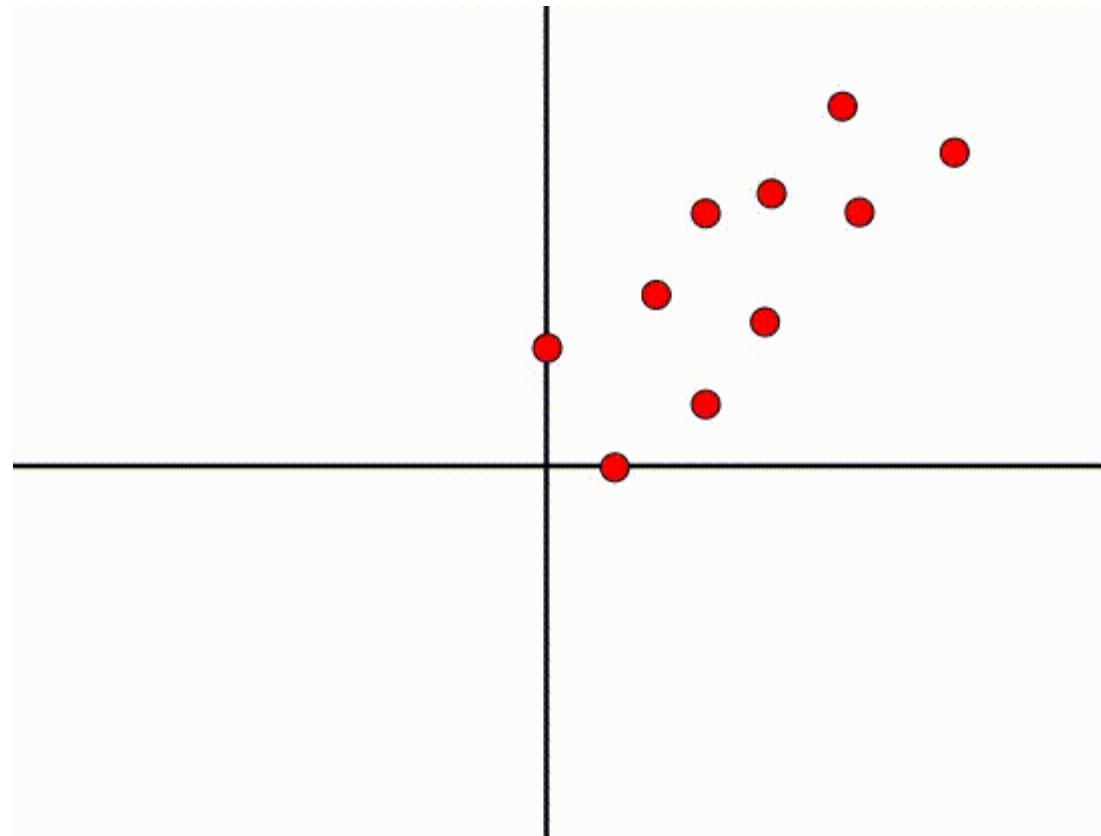
Giới thiệu PCA

- Phải làm gì nếu trực x_1 và x_2 đều không hiệu quả để giảm chiều?

Giới thiệu PCA

- Cần tìm 1 hệ trục mới để việc giảm chiều hiệu quả.

Nền tảng toán của PCA

- **Độ lệch chuẩn** (Standard deviation): khoảng cách trung bình của các điểm dữ liệu đến điểm trung tâm (mean)

$$s = \sqrt{\frac{\sum_{i=1}^n (X_i - \bar{X})^2}{(n - 1)}}$$

X	(X - \bar{X})	$(X - \bar{X})^2$
0	-10	100
8	-2	4
12	2	4
20	10	100
Total		208
Divided by (n-1)		69.333
Square Root		8.3266

Dataset X = [0, 8, 12, 20], s = 8.3266

X	(X _i - \bar{X})	$(X_i - \bar{X})^2$
8	-2	4
9	-1	1
11	1	1
12	2	4
Total		10
Divided by (n-1)		3.333
Square Root		1.8257

Dataset X = [8, 9, 11, 12], s = 1.8257

Nền tảng toán của PCA

- **Phương sai** (variance) là một cách khác để đo độ lệch dữ liệu.

$$s^2 = \frac{\sum_{i=1}^n (X_i - \bar{X})^2}{(n - 1)}$$

- Bài tập: Tìm trung bình (mean), độ lệch chuẩn và phương sai cho tập dữ liệu sau:
 - [12, 23, 34, 44, 59, 70, 98]

Nền tảng toán của PCA

- **Hiệp phương sai** (covariance): xem xét sự thay đổi của những chiều dữ liệu với nhau.
- Ví dụ: ta có dữ liệu về chiều cao, điểm toán của các học sinh trong 1 lớp. Ta cần phân tích liệu chiều cao có tác động nào đến điểm không?

$$cov(X, Y) = \frac{\sum_{i=1}^n (X_i - \bar{X})(Y_i - \bar{Y})}{(n - 1)}$$

The diagram shows two blue arrows pointing from the Vietnamese labels "Chiều cao" and "Điểm toán" to the variables X and Y respectively in the covariance formula.

Nền tảng toán của PCA

- Nếu $\text{cov}(X, Y)$ là số dương => Khi chiều cao tăng, thì điểm toán tăng.
- Nếu $\text{cov}(X, Y)$ là số âm => Khi chiều cao tăng, thì điểm số giảm.
- Nếu $\text{cov}(X, Y)$ bằng 0 => chiều cao và điểm số là độc lập (không ảnh hưởng nhau).

Nền tảng toán của PCA

- **Ma trận hiệp phương sai** (covariance matrix)
- Nếu dữ liệu 3 chiều (x,y,z), ta cần tính mà trận hiệp phương sai như sau:

$$C = \begin{pmatrix} cov(x, x) & cov(x, y) & cov(x, z) \\ cov(y, x) & cov(y, y) & cov(y, z) \\ cov(z, x) & cov(z, y) & cov(z, z) \end{pmatrix}$$

Nền tảng toán của PCA

- Bài tập 2: Ma trận hiệp phương sai
 - A) Cho 5 điểm dữ liệu 2 chiều (x,y). Tính giá trị hiệp phương sai và nhận xét về kết quả này.

Item Number:	1	2	3	4	5
x	10	39	19	23	28
y	43	13	32	21	20

- B) Tính ma trận hiệp phương sai cho dữ liệu 3 chiều sau

Item Number:	1	2	3
x	1	-1	4
y	2	1	3
z	1	3	-1

Nền tảng toán của PCA

- **Vector riêng** (Eignvectors): vector riêng của 1 ma trận chỉ thay đổi độ dài mà không thay đổi hướng khi nhân với ma trận đó.

The diagram illustrates the multiplication of a matrix by its eigenvectors. It shows two equations involving a 2x2 matrix $\begin{pmatrix} 2 & 3 \\ 2 & 1 \end{pmatrix}$.

The first equation is: $\begin{pmatrix} 2 & 3 \\ 2 & 1 \end{pmatrix} \times \begin{pmatrix} 1 \\ 3 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 11 \\ 5 \end{pmatrix}$. The vector $\begin{pmatrix} 1 \\ 3 \end{pmatrix}$ is labeled "Eigenvector" and the resulting vector $\begin{pmatrix} 11 \\ 5 \end{pmatrix}$ is labeled "Non-Eigenvector".

The second equation is: $\begin{pmatrix} 2 & 3 \\ 2 & 1 \end{pmatrix} \times \begin{pmatrix} 3 \\ 2 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 12 \\ 8 \end{pmatrix} = 4 \times \begin{pmatrix} 3 \\ 2 \end{pmatrix}$. The vector $\begin{pmatrix} 3 \\ 2 \end{pmatrix}$ is labeled "Eigenvalue".

$$\begin{pmatrix} 2 & 3 \\ 2 & 1 \end{pmatrix} \times \begin{pmatrix} 1 \\ 3 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 11 \\ 5 \end{pmatrix}$$
$$\begin{pmatrix} 2 & 3 \\ 2 & 1 \end{pmatrix} \times \begin{pmatrix} 3 \\ 2 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 12 \\ 8 \end{pmatrix} = 4 \times \begin{pmatrix} 3 \\ 2 \end{pmatrix}$$

Nền tảng toán của PCA

• Vector riêng

```
import numpy as np

A = np.array([[2,3],[2,1]])
w,v = np.linalg.eig(A)

print ("Eigen values",w)
print ("Eigen vectors",v)

print (3/np.sqrt(13)," là giá trị đã chuẩn hóa của 3") #Chuẩn hóa là chia cho chiều dài của vector đó.
print (2/np.sqrt(13)," là giá trị đã chuẩn hóa của 2") #Chuẩn hóa là chia cho chiều dài của vector đó.
```

```
Eigen values [ 4. -1.]
Eigen vectors [[ 0.83205029 -0.70710678]
 [ 0.5547002   0.70710678]]
0.8320502943378437 là giá trị đã chuẩn hóa của 3
0.5547001962252291 là giá trị đã chuẩn hóa của 2
```

Các bước tính PCA

- Bước 1: Chuẩn hóa (trừ trung bình)

	x	y		x	y
Data =	2.5	2.4		.69	.49
	0.5	0.7		-1.31	-1.21
	2.2	2.9		.39	.99
	1.9	2.2		.09	.29
	3.1	3.0	DataAdjust =	1.29	1.09
	2.3	2.7		.49	.79
	2	1.6		.19	-.31
	1	1.1		-.81	-.81
	1.5	1.6		-.31	-.31
	1.1	0.9		-.71	-1.01

Các bước tính PCA

- Bước 2: Ma trận hiệp phương sai

$$cov(X, Y) = \frac{\sum_{i=1}^n (X_i - \bar{X})(Y_i - \bar{Y})}{(n - 1)}$$

$$cov = \begin{pmatrix} .616555556 & .615444444 \\ .615444444 & .716555556 \end{pmatrix}$$

Các bước tính PCA

- Bước 3: Tính vector riêng và giá trị riêng cho ma trận hiệp phương sai

$$eigenvalues = \begin{pmatrix} .0490833989 \\ 1.28402771 \end{pmatrix}$$

$$eigenvectors = \begin{pmatrix} -.735178656 & -.677873399 \\ .677873399 & -.735178656 \end{pmatrix}$$

Các bước tính PCA

- Bước 4: Biến đổi dữ liệu ma trận riêng

$$\text{Dữ liệu mới} = \text{Ma Trận Riêng} \times \text{Dữ Liệu Đã Chuẩn Hóa}$$

Lưu ý: tùy vào số lượng chiều muốn giảm mà ta sẽ lấy bao nhiêu cột tương ứng của ma trận riêng.

Các bước tính PCA – Tự implement

```
import numpy as np

data = np.array([[2.5, 0.5, 2.2, 1.9, 3.1, 2.3, 2 , 1, 1.5, 1.1],
                 [2.4, 0.7, 2.9, 2.2, 3, 2.7, 1.6, 1.1, 1.6, 0.9]])

meanX, meanY = (np.mean(data, axis=1)) #Tính trung bình cho từng chiều
dataAdjust = np.array([data[0,:]- meanX,data[1,:]- meanY]) #Chuẩn hóa dữ liệu
cov = np.cov(dataAdjust, ddof=1) #Tính ma trận hiệp phương sai
eigenvalues, eigenvectors = np.linalg.eig(cov) #Tính giá trị riêng và vector riêng
print("Giá trị riêng", eigenvalues)
#Do muốn giảm xuống còn 1 chiều, nên ta chỉ chọn 1 cột trong eigenvectors, ở đây chọn cột 2
selectedEigenvectors = eigenvectors[:,1]
#Chuyển dữ liệu qua hệ trực mới
finaldata = np.dot(selectedEigenvectors, dataAdjust)
print (finaldata)
```

```
⇒ Giá trị riêng [0.0490834  1.28402771]
[-0.82797019  1.77758033 -0.99219749 -0.27421042 -1.67580142 -0.9129491
 0.09910944  1.14457216  0.43804614  1.22382056]
```

Các bước tính PCA – Dựa vào thư viện sklearn


```
#sklearn
import sklearn
from sklearn.decomposition import PCA
data = np.array([[2.5, 0.5, 2.2, 1.9, 3.1, 2.3, 2 , 1, 1.5, 1.1],
                 [2.4, 0.7, 2.9, 2.2, 3, 2.7, 1.6, 1.1, 1.6, 0.9]])
data = np.transpose(data)
pca = PCA(n_components=1)
finaldata = pca.fit_transform(data)

print (finaldata)
```

```
[[ -0.82797019]
 [ 1.77758033]
 [-0.99219749]
 [-0.27421042]
 [-1.67580142]
 [-0.9129491 ]
 [ 0.09910944]
 [ 1.14457216]
 [ 0.43804614]
 [ 1.22382056]]
```

Trực quan hóa dữ liệu

- Để biểu diễn dữ liệu nhiều hơn 3 chiều.
 - Ví dụ: dữ liệu về phân loại hoa Iris có 4 chiều ('sepal length','sepal width','petal length','petal width')
=> Giảm về 2 chiều để dễ biểu diễn

Trực quan hóa dữ liệu

- Step 1: Load dữ liệu

```
import pandas as pd

url = "https://archive.ics.uci.edu/ml/machine-learning-
databases/iris/iris.data"

# load dataset into Pandas DataFrame
df = pd.read_csv(url, names=['sepal length', 'sepal width', 'petal
length', 'petal width', 'target'])
```

	sepal length	sepal width	petal length	petal width	target
0	5.1	3.5	1.4	0.2	Iris-setosa
1	4.9	3.0	1.4	0.2	Iris-setosa
2	4.7	3.2	1.3	0.2	Iris-setosa
3	4.6	3.1	1.5	0.2	Iris-setosa
4	5.0	3.6	1.4	0.2	Iris-setosa

Original Pandas df (features + target)

Trực quan hóa dữ liệu

- Step 2: Chuẩn hóa dữ liệu

```
from sklearn.preprocessing import StandardScaler  
  
features = ['sepal length', 'sepal width', 'petal length', 'petal width']  
  
# Separating out the features  
x = df.loc[:, features].values  
  
# Separating out the target  
y = df.loc[:, ['target']].values  
  
# Standardizing the features  
x = StandardScaler().fit_transform(x)
```

	sepal length	sepal width	petal length	petal width
0	5.1	3.5	1.4	0.2
1	4.9	3.0	1.4	0.2
2	4.7	3.2	1.3	0.2
3	4.6	3.1	1.5	0.2
4	5.0	3.6	1.4	0.2

Standardization →

	sepal length	sepal width	petal length	petal width
0	-0.900681	1.032057	-1.341272	-1.312977
1	-1.143017	-0.124958	-1.341272	-1.312977
2	-1.385353	0.337848	-1.398138	-1.312977
3	-1.506521	0.106445	-1.284407	-1.312977
4	-1.021849	1.263460	-1.341272	-1.312977

The array **x** (visualized by a pandas dataframe) before and after standardization

Trực quan hóa dữ liệu

- Step 3: Giảm dữ liệu còn 2 chiều bằng PCA

```
from sklearn.decomposition import PCA  
  
pca = PCA(n_components=2)  
  
principalComponents = pca.fit_transform(x)  
  
principalDf = pd.DataFrame(data = principalComponents  
                           , columns = ['principal component 1', 'principal  
                           component 2'])
```

	sepal length	sepal width	petal length	petal width
0	-0.900681	1.032057	-1.341272	-1.312977
1	-1.143017	-0.124958	-1.341272	-1.312977
2	-1.385353	0.337848	-1.398138	-1.312977
3	-1.506521	0.106445	-1.284407	-1.312977
4	-1.021849	1.263460	-1.341272	-1.312977

PCA
(2 components) →

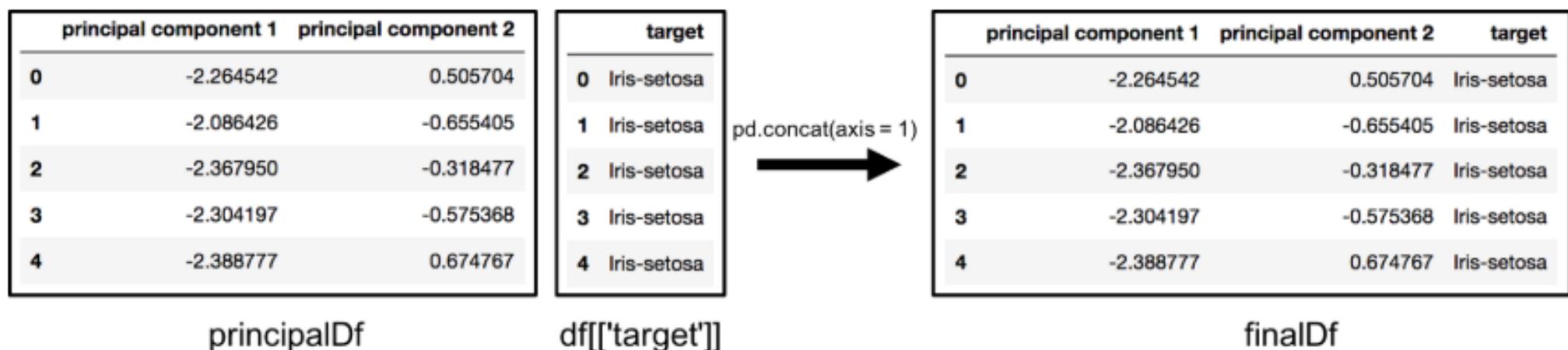
	principal component 1	principal component 2
0	-2.264542	0.505704
1	-2.086426	-0.655405
2	-2.367950	-0.318477
3	-2.304197	-0.575368
4	-2.388777	0.674767

PCA and Keeping the Top 2 Principal Components

Trực quan hóa dữ liệu

- Step 4: Ghép label (nhãn loại hoa) vào dữ liệu

```
finalDf = pd.concat([principalDf, df[['target']]], axis = 1)
```


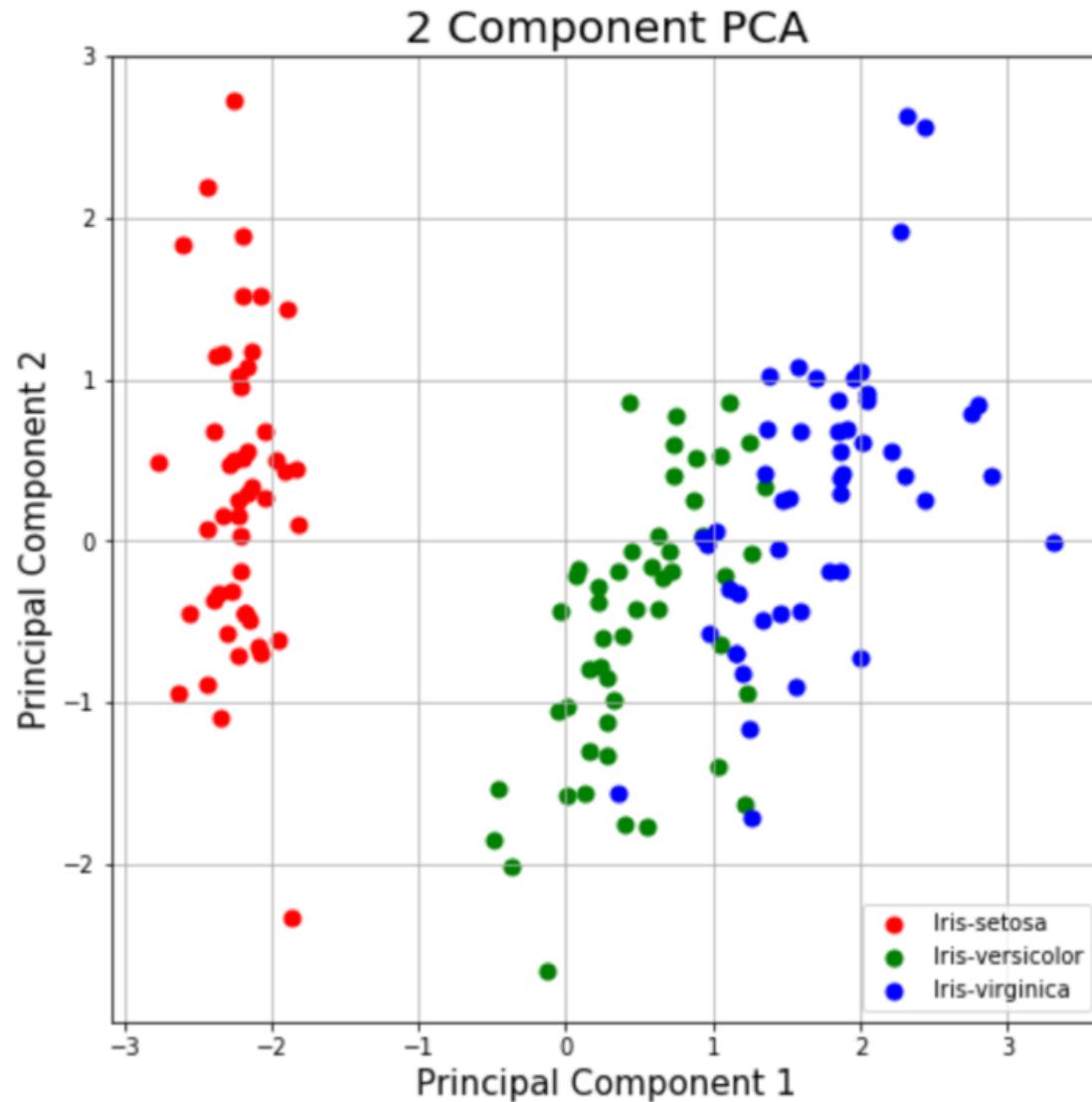
Concatenating dataframes along columns to make finalDf before graphing

Trực quan hóa dữ liệu

- Step 4: Biểu diễn dữ liệu lên biểu đồ

```
from matplotlib import pyplot as plt
fig = plt.figure(figsize = (8,8))
ax = fig.add_subplot(1,1,1)
ax.set_xlabel('Principal Component 1', fontsize = 15)
ax.set_ylabel('Principal Component 2', fontsize = 15)
ax.set_title('2 component PCA', fontsize = 20)
targets = ['Iris-setosa', 'Iris-versicolor', 'Iris-virginica']
colors = ['r', 'g', 'b']
for target, color in zip(targets,colors):
    indicesToKeep = finalDf['target'] == target
    ax.scatter(finalDf.loc[indicesToKeep, 'principal component 1']
               , finalDf.loc[indicesToKeep, 'principal component 2']
               , c = color
               , s = 50)
ax.legend(targets)
ax.grid()
```

Trực quan hóa dữ liệu

Cảm ơn đã theo dõi!